

Sosiaalinen luototus 2010 – Kuntakyselyn osaraportti

Social kreditgivning 2010 Delrapport om kommunenkäten

Esa Arajärvi
+358 20 610 7355
esa.arajarvi@thl.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 20 610 6000
www.thl.fi

Sosiaalinen luototus 2010 – Kuntakyselyn osaraportti

11.11.2011

Avaintulokset

Kunta voi myöntää sosiaalisen luoton henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa muulla tavoin.

Kyselyyn vastanneista kunnista sosiaalinen luototus oli käytössä 23 kunnassa ja suunnitteilla se oli kahdeksassa kunnassa. Kunnat, joissa vastausten perusteella oli sosiaalinen luototus käytössä 2010 olivat: Alavus, Askola, Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Iloanta, Jyväskylä, Järvenpää, Kemi, Kemijärvi, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli, Oulu, Pori, Pudasjärvi, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Tuusula ja Vantaa. Vuonna 2007 sosiaalinen luototus oli käytössä 19 kunnassa ja suunnitteilla 15 kunnassa.

Yhteensä sosiaalisia luottoja myönnettiin vuonna 2010 kaikkiaan 780 henkilölle, joista naisia oli 414 ja miehiä 366. Vuonna 2007 lukumäärä oli 594, joten nousua on 31 prosenttia. Hieman yli puolet saajista oli alle 35-vuotiaita ja naisten osuus saajista oli 53 prosenttia.

Keskimäärin vuonna 2010 myönnettyjen luottojen suuruus oli noin 4 000 euroa.

Tiedonkeruu ja vastauskato

Sosiaalisesta luototuksesta ei kerätä vuosittaista tilastotietoa. Kuntien talous- ja toimintatilastossa kerätään runsaasti tietoa sosiaalipalveluista. Sen ja muiden vuosittaisten tiedonkeruiden lisäksi tarvitaan tietoa mm uudenlaisia palveluista sekä sellaisista asioista, joita ei ole mielekästä liittää vuosittaiseen tilastotiedonkeruuseen. Tämän vuoksi THL kerää kolmen vuoden välein toimintatilastoa täydentävää tietoa kuntien toiminnasta eräiden sosiaalipalvelujen osalta. Tietoa kerätään ikääntyneiden ja vammaisten palveluista, lasten päivähoidosta, sosiaalisesta luototuksesta ja kuntouttavasta työtoiminnasta.

Sosiaalisen luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää ihmisen itsenäistä suoriutumista. Kunta voi myöntää sosiaalisen luoton henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa, kyseessä on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä. Laki sosiaalisesta luototuksesta on ollut voimassa vuodesta 2003.

Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä kaikkiin kuntiin. Sosiaalinen luototus -osioon vastasi 245 kuntaa, joissa oli 85,9 prosenttia maan väestöstä. Kokonaan vastaamatta jätti 97 kuntaa.

Sosiaalisen luoton saajat ja syyt luoton myöntämiseen

Sosiaalisia luottoja myönnettiin vuonna 2010 kaikkiaan 780 henkilölle. Hylättyjä luottohakemuksia kyselyssä raportoitiin 334 kappaletta. (Taulukko 2)

Vuoden 2010 lopussa sosiaalisia luottoja oli vastanneiden kuntien taseissa 8,024 miljoonaa euroa. Näistä vuonna 2010 myönnettyjä luottoja oli 3,118 miljoonaa euroa.

Sosiaalista luottoa saaneista miehistä oli 72 prosenttia yksinasuvia ja naisista yksinasuvia oli 56 prosenttia. Naisista yksinhuoltajia oli 28 prosenttia ja miehistä 3 prosenttia. (Taulukko 3)

Sosiaalista luottoa saaneista oli vastausten mukaan suuri osa opiskelijoita, yhteensä 42 prosenttia. Palkansaajia oli 26 prosenttia ja eläkeläisiä 22 prosenttia. Vaihtelu kunnittain oli kuitenkin suurta, esimerkiksi Helsingissä saajista opiskelijoita oli 67 prosenttia ja Oulussa 100 prosenttia. (Taulukko 4)

Kuntia pyydettiin valitsemaan kolme yleisintä syytä sosiaalisen luoton myöntämiseen. Yleisimmät syyt sosiaalisen luoton myöntämiselle olivat kulutus- ja ulosottovelat ja talouden hallintaan saattaminen. Vuodesta 2007 ei perusteiden jakaumassa ole tapahtunut muutosta. (Taulukko 5)

Sosiaalisen luoton rajat ja takaisinmaksu

Kunnilta tiedusteltiin onko luotoille käytössä kiinteätä enimmäismäärää. Henkilöä kohti oli useimmiten enimmäismäärä ja vaihtelu oli 2 000–15 000 euroa (vastausten mediaani oli 5 000 euroa). Kotitaloutta kohti enimmäismäärän vaihteluväli oli 2 000–20 000 euroa.

Kiinteä takaisinmaksuaika (5 vuotta) oli kolmessa kunnassa. Muissa kunnissa vaihtelu oli välillä 3 kuukautta–7 vuotta, useimmiten 0–5 vuotta.

Taulukot

Taulukko 1. Sosiaalisen luototuksen yleisyys kunnissa vuonna 2010

	Kuntia
Käytössä	23
Ei käytössä	208
Ei, tulossa/suunnitteilla	8
Ei tarvetta	6
Vastanneita kuntia yhteensä	245
Vastaamattomia kuntia	97

Taulukko 2. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2010

	Miehet	Naiset
18-34 v.	193	209
35-44 v.	50	55
45-54 v.	44	79
55- 64 v.	46	52
65 v.+	19	19
Yhteensä	366	414
Vastanneita kuntia yhteensä	245	
Vastaamattomia kuntia	97	
Tässä taulukossa on mukana ne 23 kuntaa, joissa sosiaalinen luototus oli käytössä.		

Taulukko 3. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan kotitaloustyyppin ja sukupuolen mukaan vuonna 2010

	Miehet	Naiset
Yksinasuva	242	233
Avio/avopari, ei alaikäisiä lapsia	40	31
Avio/avopari, alaikäisiä lapsia	39	28
Yksinhuoltaja	11	116
Muu	5	2
Vastanneita kuntia yhteensä	245	
Vastaamattomia kuntia	97	
Tässä taulukossa on mukana ne 23 kuntaa, joissa sosiaalinen luototus oli käytössä.		

Taulukko 4. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan elämäntilanteen ja sukupuolen mukaan vuonna 2010

	Miehet	Naiset
Palkansaaja	66	105
Yrittäjä	1	3
Työtön	22	32
Opiskelija	134	137
Eläkeläinen	64	76
Muu	3	3
Vastanneita kuntia yhteensä	245	
Vastaamattomia kuntia	97	
Tässä taulukossa on mukana ne 23 kuntaa, joissa sosiaalinen luototus oli käytössä.		

Taulukko 5. Myönnettyjen sosiaalisten luottojen yleisimmät syyt/myöntämiskohteet vuonna 2010

Myönnettyt sosiaaliset luotot syyn/perusteen mukaan vuonna 2010, vaihtoehtojen maininneiden kuntien lukumäärä.

Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada valtiontakausta ja opintolainaa	4
Velkajärjestelyn osana	-
Henkilön/kotitalouden talouden hallintaan saattaminen	14
Kulutusluottovelat	15
Ulosottovelat	13
Asumisen turvaaminen/Häädön estäminen	5
Kodin hankinnat	3
Kuntoutumisen edistäminen	-
Työllistymisen edistäminen	3
Sosiaalisen kriisin ylittäminen	2
Muu, mikä	-
Vastanneita kuntia yhteensä	245
Vastaamattomia kuntia	97

Tässä taulukossa on mukana ne 23 kuntaa, joissa sosiaalinen luototus oli käytössä

Taulukko 6. Kunnat myönnetyn lainamäärän mukaan vuonna 2010

Lainojen määrä taseessa 31.12.2010, 1 000 €	Kuntia	Lainoja taseissa yhteensä 1 000 €	Lainoille määritelty enimmäismäärä	Lainoille kiinteä takaisinmaksuaika
alle 10 000 €	4	18	2	-
10 000—100 000 €	10	359	10	3
yli 100 000 €	9	7 647	9	-
Vastanneita kuntia yhteensä	245			
Vastaamattomia kuntia	97			

Tässä taulukossa on mukana ne 23 kuntaa, joissa sosiaalinen luototus oli käytössä

Käsitteet ja määritelmät

Sosiaalinen luototus

Kunta voi myöntää sosiaalisen luoton henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi mahdollisuutta saada kohtuuehdoista luottoa muulla tavoin, mutta jolla kuitenkin on kyky suoriutua luoton takaisinmaksusta.

Sosiaalisen luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää ihmisen itsenäistä suoriutumista. Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002.

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää esimerkiksi

- talouden hallintaan saattamiseen
- velkakierteen katkaisemiseen
- kodin hankintoihin
- kuntoutumiseen
- työllistymisen edistämiseen
- asumisen turvaamiseen tai
- sosiaalisen kriisin ylittämiseen

Sosiaalisesta luotosta voidaan periä kohtuullinen vuotuinen korko.

Taulukoissa käytetyt symbolit

(-) Ei tapauksia

Laatuseloste

Sosiaalinen luototus 2010 – Kuntakyselyn osaraportti

Tilastotietojen relevanssi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kolmen vuoden välein kunnilta Kuntien ja talous ja toimintatilaston tietoja täydentäviä tietoja kuntien toiminnasta ikääntyneiden, vammaisten, lasten päivähoidon, sosiaalisen luototuksen ja kuntouttavan työtoiminnan palveluissa. Kyselyssä on kysymyksiä uudenlaisista palveluista sekä asioista, joista tarvitaan säännöllistä tietoa, mutta joita ei ole mahdollista liittää jatkuvaan tilastotiedonkeruuseen.

Tiedoille on käyttöä esimerkiksi päätöksenteossa ja suunnittelussa. Tietojen keruu perustuu Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

Menetelmäkuvaus

Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä (Digium). Kunnille lähetettiin sähköpostitse linkit eri palveluita koskevien osioiden sähköisille kyselylomakkeille. Kuntiin, jotka eivät olleet vastanneet kaikkiin osioihin määräaikaan mennessä, lähetettiin kysely uudestaan sähköpostitse. Kuntiin, jotka eivät olleet vastanneet kyselyyn ollenkaan ensimmäisellä kierroksella, lähetettiin kysely uudestaan myös paperilla, jotta varmistettaisiin kyselyn perille meno. Lisäksi tietoja karhuttiin toisen vastauskierroksen jälkeen puhelimitse.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Sosiaalista luototusta koskevaan osioon vastasi 245 kuntaa eli 71,6 prosenttia kaikista kunnista. Vastanneissa kunnissa oli 85,9 prosenttia maan väestöstä. Kokonaan vastaamatta jätti 97 kuntaa.

Vuoden 2010 kyselyssä vastausprosentti jäi jonkin verran vuotta 2007 alhaisemmaksi. Vuonna 2007 sosiaalista luototusta koskeneeseen kyselyn osaan vastasi 86,3 prosenttia kunnista.

Kyselyn tulokset ovat suuntaa antavia, koska kyselyssä kysytään tietoja uusista palveluista ja palveluista, joista ei ole olemassa säännöllistä tiedonkeruuta. Kysytyjä tietoja ei välttämättä saada poimittua kuntien käyttämistä tietojärjestelmistä, mistä johtuen osa kunnista on vastannut arvion perusteella. Lisäksi on huomioitava, että kyselyn kohteena olevista asioista käytettävät käsitteet eivät kaikki ole vielä vakiintuneet, mikä voi vaikuttaa siihen, että vastaajat ymmärtävät kysymykset eri tavoin.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntakysely on THL:n kerran kolmessa vuodessa tuottama tilastoraportti.

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

THL (aiemmin Stakes) on kerännyt kuntakyselyn tiedot vuonna 2007 ja 2010. Kuntakyselyn tietosisältö muuttui vuonna 2010 joidenkin kysymysten osalta esimerkiksi lainsäädäntömuutoksista johtuen. Näin ollen vuosien 2007 ja 2010 kyselyjen tulokset eivät ole kaikkien kysymyksiä osalta vertailukelpoisia. Lisäksi vastauskato voi vaikuttaa tietojen vertailukelpoisuuteen.

Vuonna 2010 tietosisältö muuttui seuraavien kysymysten osalta:

- Vuoden 2010 kyselyyn lisättiin uutena kysymys hylättyjen luottohakemusten lukumäärästä.
- Myönnettyjen luottojen syyvaihtoehdoiksi lisättiin:
"Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada valtiontakausta ja opintolainaa"
"Velkajärjestelyn osana"
- Poistettiin kysymys kunnan saamista korkotuloista

Tietojen saatavuus ja selkeys

Keskeiset tulokset kootaan tilastoraporttiin, joka julkaistaan THL:n internet-sivulla osoitteessa www.thl.fi/tilastot/kuntakysely/sosiaalinenluototus

Kuntakysely vuoden 2010 tiedoista

Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ovat yhdessä valmistelleet joka kolmas vuosi kuntiin tehtävän tilastokyselyn. Se täydentää Tilastokeskuksen kuntien talous- ja toimintatilaston toimintaosiota, ja sen aiheina ovat vanhusten ja vammaisten palvelut, sosiaalinen luototus, lasten päivähoito ja kuntouttava työtoiminta. Ensimmäisen kerran selvitys koski vuotta 2007, tämä kysely vuotta 2010 ja seuraava vuotta 2013.

Kyselyssä on viisi aihealuetta. Tämä kysely koskee aihealuetta 3 eli sosiaalista luototusta kunnassanne vuonna 2010.

Muut kuntakyselyn aihealueet ovat

- Ikääntyneiden palvelut
- Vammaisten palvelut
- Lasten päivähoiton järjestäminen
- Kuntouttava työtoiminta.

Voit vapaasti selata kyselyn sisältöä, tarvittaessa keskeyttää lomakkeen tallennuksen ja jatkaa sitä myöhemmin. Jos tunnet, että et ole oikea henkilö vastaamaan tähän kyselyyn, lähetä kyselyn linkki sähköpostitse aihealueen asiantuntijalle kunnassanne.

Jos haluat lukea tai tulostaa paperille tämän tai jonkin muun yllä luetellun kyselyn sisällön, löytyvät ne kaikki pdf-muodossa osoitteesta <http://www.stakes.fi/tilastot/lomakkeet>.

Kyselyyn tulee vastata viimeistään 11.3.2011.

Tämän osion kysymyksiin vastaa tarvittaessa Esa Arajarvi, esa.arajarvi@thl.fi, puhelin 02 0610 7355.

Kysely koskee vuotta 2010 ja siksi käytetään sen vuoden kuntajakoa.

Tietojen keruu perustuu lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008).

Päivi Hämäläinen

osastojohtaja

Nina Knape

yksikönpäällikkö

1. Kunta

2. Vastaajan nimi _____

3. Vastaajan sähköpostiosoite _____

4. Vastaajan puhelinnumero _____

5. Oliko kunnassanne käytössä sosiaalinen luototus vuonna 2010?

- Kyllä
- Ei
- Ei, tulossa/suunnitteilla
- Ei tarvetta

6. Mikä oli sosiaalisten luottojen kokonaissumma (pääoma) kunnassanne 31.12.2010 (kunnan taseen mukaan) ja paljonko siitä oli vuonna 2010 myönnettyjä luottoja?

Kokonaissumma Euroa
siitä vuonna
2010
myönnettyjä
lainoja

7. Kuinka monelle henkilölle myönnettiin sosiaalista luottoa vuonna 2010? (Jos kotitaloudessa on myönnetty useammalle henkilölle, lasketaan heidät erikseen.)

	Miehet	Naiset
18–34-vuotiaille	<input type="text"/>	<input type="text"/>
35–44-vuotiaille	<input type="text"/>	<input type="text"/>
45–54-vuotiaille	<input type="text"/>	<input type="text"/>
55–64-vuotiaille	<input type="text"/>	<input type="text"/>
65 vuotta täyttäneille	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Yhteensä	<input type="text"/>	<input type="text"/>

8. Mikä oli näiden henkilöiden pääasiallinen kotitaloustyyppi (lukumäärinä miehet ja naiset erikseen)?

	Miehet	Naiset
Yksinasuva	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avio/avopari, ei alaikäisiä lapsia	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avio/avopari, alaikäisiä lapsia	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Yksinhuoltaja	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Muu	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Yhteensä	<input type="text"/>	<input type="text"/>

9. Mikä oli näiden henkilöiden pääasiallinen elämäntilanne (lukumäärinä miehet ja naiset erikseen)?

	Miehet	Naiset
Palkansaaja	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Yrittäjä	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Työtön	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Opiskelija	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Eläkeläinen	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Muu	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Yhteensä	<input type="text"/>	<input type="text"/>

10. Kuinka monta sosiaalista luottoa kuntanne myönsi kaikkiaan vuonna 2010?

	Kpl
Myönnettyjä luottoja	<input type="text"/>
Hylättyjä hakemuksia	<input type="text"/>

11. Oliko kunnassanne määritelty sosiaaliselle luotolle enimmäismäärä henkilöä/kotitaloutta kohden vuonna 2010?

Euroa
Kyllä, henkilöä _____
kohden
Kyllä, kotitaloutta _____
kohden

12. Oliko kunnassanne määritelty sosiaaliselle luotolle kiinteä takaisinmaksuaika?

Vuotta
Kyllä: _____
Ei, vaihtelee _____
välillä:

13. Mitkä olivat myönnettyjen sosiaalisten luottojen yleisimmät syyt/myöntämiskohteet kunnassanne? Valitse kolme yleisintä.

- Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada valtioneuvostoa ja opintolainaa
- Velkajärjestelyn osana
- Henkilön tai kotitalouden talouden hallintaan saattaminen
- Kulutusluottovelat
- Ulosottovelat
- Asumisen turvaaminen tai hädän estäminen
- Kodin hankinnat
- Kuntoutumisen edistäminen
- Työllistymisen edistäminen
- Sosiaalisen kriisin ylittäminen
- Jokin muu, mikä _____

14. Paljonko kunnallenne aiheutui luottotappiota sosiaalisesta luototuksesta vuonna 2010?

Euroa
Luottotappioita _____
2010

Social kreditgivning 2010 – delrapport om kommunenkäten

Nyckelresultat

En kommun kan bevilja social kredit till en person som på grund av små inkomster och tillgångar inte på något annat sätt kan få kredit på rimliga villkor.

Av de kommuner som besvarade enkäten tillämpades social kreditgivning i 23 kommuner, medan 8 kommuner planerade sådan. De kommuner som på basis av svaren tillämpade social kreditgivning 2010 var Alavo, Askola, Björneborg, Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Iломants, Jyväskylä, Kemi, Kemijärvi, Kuopio, Lahtis, Pudasjärvi, Raumo, Riihimäki, Rovaniemi, S:t Michel, Tavastehus, Träskända, Tusby, Uleåborg, Vanda och Villmanstrand. År 2007 tillämpades social kreditgivning i 19 kommuner och planerades sådan i 15 kommuner.

År 2010 beviljades sociala krediter sammanlagt 780 personer, varav 414 kvinnor och 366 män. År 2007 var antalet 594, vilket innebär en ökning på 31 procent. Litet över hälften av mottagarna var under 35 år gamla, och kvinnornas andel av mottagarna uppgick till 53 procent.

Storleken på de år 2010 beviljade krediterna uppgick till i genomsnitt cirka 4 000 euro.

Datainsamling och svarsbortfall

Uppgifter om den sociala kreditgivningen ingår inte i den årliga insamlingen av statistiska uppgifter i kommunernas ekonomi- och verksamhetsstatistik insamlas rikligt med information om socialtjänsterna. Vid sidan av denna och övrig årlig datainsamling behövs uppgifter om bl.a. nya tjänster och om sådant, som det inte är meningsfullt att inbegripa i den årliga datainsamlingen. Därför samlar Institutet för hälsa och välfärd med tre års mellan rum i fråga om socialtjänsterna in sådan information om kommunernas verksamhet som kompletterar verksamhetsstatistiken. Information samlas in om tjänster för äldre och personer med funktionshinder, barnomsorgen, social kreditgivning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Syftet med den sociala kreditgivningen är att förebygga ekonomisk utslagning och överskuldssättning samt att främja individens förmåga att klara sig på egen hand. Social kredit kan av kommunen beviljas en person som på grund av små inkomster och tillgångar inte kan få kredit på rimliga villkor. Kommunen kan ordna social kreditgivning i den omfattning den beslutar; det är fråga om en för kommunen frivillig uppgift. Lagen om social kreditgivning har varit i kraft sedan 2003.

Enkäten genomfördes som en elektronisk rundfråga till samtliga kommuner. Avsnittet om social kreditgivning besvarades av 245 kommuner, som omfattade 85,9 procent av landets befolkning. Avsnittet lämnades helt och hållet obesvarat av 97 kommuner.

Kredittagare och skäl till att social kredit beviljades

År 2010 beviljades sammanlagt 780 personer social kredit. I enkäten rapporterades 334 avslag på ansökan om kredit. (Tabell 2)

I slutet av 2010 ingick i de svarande kommunernas balansräkningar 8,024 miljoner euro i sociala krediter. Av dessa svarade de år 2010 beviljade krediterna för 3,118 miljoner euro.

Av de män som fick sociala krediter var 72 procent ensamboende, medan motsvarande andel för kvinnorna var 56 procent. Av kvinnorna var 28 procent och av männen 3 procent ensamförsörjare. (Tabell 3)

Enligt svaren var en stor del av dem som fick social kredit, sammanlagt 42 procent, studerande. Löntagarnas andel var 26 procent och pensionärernas 22 procent. Variationen mellan kommunerna var dock stor: i till exempel Helsingfors uppgick studerandenas andel av kredittagarna till 67 procent och i Uleåborg till 100 procent. (Tabell 4)

Kommunerna ombads välja de tre vanligaste orsakerna till att social kredit beviljades. De vanligaste orsakerna till att social kredit beviljades var konsumtionskredit- och utsökningsskulder och att få den personliga ekonomin/hushållets ekonomi under kontroll. Fördelningen av grunderna har inte förändrats sedan 2007. (Tabell 5)

Gränser för och återbetalning av sociala krediter

Kommunerna ombads svara på om de tillämpade ett fast maximibelopp för krediterna. Kommunerna hade oftast ett maximibelopp på 2 000–15 000 euro per person (medianen i svaren var 5 000 euro). Variationsintervallet för maximibeloppet per hushåll var 2 000–20 000 euro.

Tre kommuner hade en fast återbetalningstid (5 år). I de övriga kommunerna var variationsintervallet 3 månader–7 år och oftast 0–5 år.

Tabeller

Tabell 1. Tillämpning av social kreditgivning i kommunerna 2010

	Kommuner
Ja	23
Nej	208
Nej, på kommande/planeras	8
Inget behov	6
Kommuner som svarade, totalt	245
Kommuner som inte svarade	97

Tabell 2. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens ålder och kön 2010

	Män	Kvinnor
18–34 år	193	209
35–44 år	50	55
45–54 år	44	79
55–64 år	46	52
65 år och över	19	19
Totalt	366	414
Kommuner som svarade, totalt	245	
Kommuner som inte svarade	97	
Tabellen innefattar de 23 kommuner som hade social kreditgivning.		

Tabell 3. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens typ av hushåll och kön 2010

	Män	Kvinnor
Ensamboende	242	233
Äkta par/sambopar, inga minderåriga barn	40	31
Äkta par/sambopar, minderåriga barn	39	28
Ensamförsörjare	11	116
Annat	5	2
Kommuner som svarade, totalt	245	
Kommuner som inte svarade	97	
Tabellen innefattar de 23 kommuner som hade social kreditgivning.		

Tabell 4. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens livssituation och kön 2010

	Män	Kvinnor
Löntagare	66	105
Företagare	1	3
Arbetslös	22	32
Studerande	134	137
Pensionär	64	76
Annan	3	3
Kommuner som svarade, totalt	245	
Kommuner som inte svarade	97	
Tabellen innefattar de 23 kommuner som hade social kreditgivning.		

Tabell 5. De vanligaste orsakerna till och ändamålen för de beviljade krediterna 2010**Beviljade sociala krediter enligt orsak/grund 2010 (antal kommuner som nämnt alternativet i fråga)**

I stället för studielån när sökanden inte kan få statsborgen och studielån	4
Som ett led i skuldsanering	-
Att få den personliga ekonomin/hushållets ekonomi under kontroll	14
Konsumtionskreditskulder	15
Utsökningsskulder	13
Trygga boende/förhindra vräkning	5
Inköp till hemmet	3
Främjande av rehabilitering	-
Främjande av sysselsättning	3
Klara av en social kris	2
Annat, vad?	-

Kommuner som svarade, totalt 245

Kommuner som inte svarade 97

Tabellen innefattar de 23 kommuner som hade social kreditgivning.

Tabell 6. Antal kommuner enligt det beviljade lånebeloppet 2010

Lånebelopp i balansräkningen 31.12.2010, 1 000 €	Kommuner	Lån i balansräkningarna Totalt 1 000 €	maximibelopp	För lånen fastställt återbetalningstid	Fast
Under 10 000 €	4	18	2	-	-
10 000–100 000 €	10	359	10	3	-
Över 100 000 €	9	7 647	9	-	-

Kommuner som svarade, totalt 245

Kommuner som inte svarade 97

Tabellen innefattar de 23 kommuner som hade social kreditgivning.

Begrepp och definitioner**Social kreditgivning**

En kommun kan bevilja social kredit till en person som på grund av små inkomster och tillgångar inte på något annat sätt kan få kredit på rimliga villkor och som har förmåga att klara av återbetalningen av krediten.

Syftet med den sociala kreditgivningen är att förebygga ekonomisk utslagning och överskuldssättning samt att främja individens förmåga att klara sig på egen hand. Kommunen kan ordna social kreditgivning i den omfattning den beslutar. (Lagen om social kreditgivning 1133/2002)

Sociala krediter kan beviljas till exempel för

- sanering av ekonomin
- avbrytande av skuldspiral
- anskaffningar till hemmet
- rehabilitering
- främjande av sysselsättning
- tryggande av boendet
- övervinnande av en social kris.

För social kredit kan en rimlig årlig ränta uppbäras.

Symboler i tabellerna

(-) Inga fall

Kvalitetsbeskrivning

Social kreditgivning 2010 – delrapport om kommunenkäten

Statistikuppgifternas relevans

Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar med tre års mellanrum av kommunerna in sådan information om kommunernas verksamhet inom tjänster för såväl äldre och personer med funktionshinder som inom barnomsorgen, social kreditgivning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som kompletterar uppgifterna i statistiken över kommunernas ekonomi och verksamhet. Enkäten omfattar frågor om nya tjänster och sådant som det behövs regelbunden information om, men som inte kan kopplas till den fortgående insamlingen av statistiska uppgifter.

Uppgifterna behövs till exempel inom beslutsfattandet och planeringen. Datainsamlingen grundar sig på lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (409/2001).

Metodbeskrivning

Enkäten genomfördes elektroniskt (Digium). Kommunerna tillsändes per e-post länkar till elektroniska frågeformulär om tjänsterna inom olika tjänster. De kommuner som inte hade besvarat alla avsnitt inom utsatt tid fick enkäten på nytt per e-post. De kommuner som inte alls hade besvarat enkäten under den första omgången fick enkäten på nytt också i pappersformat för säkerhets skull. Efter den andra svarsomgången fick kommunerna dessutom per telefon påminnelse om att svara.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Avsnittet om social kreditgivning besvarades av 245 kommuner, dvs. 71,6 procent av samtliga kommuner. I de svarande kommunerna fanns 85,9 procent av landets befolkning. Avsnittet lämnades helt och hållet obesvarat av 97 kommuner.

Svarsprocenten i enkäten 2010 var något lägre än 2007. År 2007 besvarades avsnittet om social kreditgivning av 86,3 procent av kommunerna.

Enkätresultaten är approximativa, eftersom i enkäten efterfrågas uppgifter om nya tjänster och om tjänster för vilka inte samlas in information regelbundet. De efterfrågade uppgifterna kan nödvändigtvis inte plockas ur kommunernas datasystem, varför en del kommuner har svarat utifrån en uppskattning. Dessutom är det skäl att beakta att alla begrepp för saker och ting i enkäten inte ännu har etablerat sig, vilket kan medverka till att respondenterna förstår frågorna på olika sätt.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet

Kommunenkenkäten är en statistikrapport som Institutet för hälsa och välfärd sammanställer vart tredje år.

Statistikens enhetlighet och jämförbarhet

Institutet för hälsa och välfärd (tidigare Stakes) har samlat in uppgifterna i kommunenkäten 2007 och 2010. Datainnehållet i kommunenkäten ändrades 2010 för vissa frågors del, till exempel på grund av ändringar i lagstiftningen. Därför är enkätresultaten för vissa frågor 2007 respektive 2010 inte jämförbara. Dessutom kan svarsbortfallet påverka uppgifternas jämförbarhet.

Datainnehållet ändrades för följande frågors del 2010:

- I enkäten 2010 tillades som ny fråga frågan om antalet avslagna kreditansökningar.
- Som orsak till beviljandet av krediter tillades följande alternativ:
"I stället för studielån när sökanden inte kan få statsborgen och studielån" "Som ett led i skuldsanering"
- Frågan om kommunens ränteintäkter ströks.

Tillgången till uppgifterna och deras tydlighet

De viktigaste resultaten sammanställs i en statistikrapport, som läggs ut på Institutet för hälsa och välfärds webbplats under adressen <http://www.thl.fi/statistik/kommunenkat/arbetsverksamhet>

Kommunenkät om uppgifterna 2010

Social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund och Institutet för hälsa och välfärd (THL) har tillsammans utarbetat en statistikenkät som genomförs i kommunerna vart tredje år. Den kompletterar verksamhetsdelen i Statistikcentralens statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, och dess ämnesområden är tjänster för äldre personer och funktionshindrade, social kreditgivning, barnomsorg och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Den första enkäten behandlade 2007, medan denna enkät berör 2010 och nästa kommer att avse 2013.

Enkäten omfattar fem ämnesområden. Denna enkät gäller ämnesområde 3, dvs. social kreditgivning i kommunen 2010.

De övriga ämnesområden i kommunenkäten är följande:

- Tjänster för äldre personer
- Tjänster för funktionshindrade
- Barnomsorg
- Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Du kan fritt bläddra i innehållet i enkäten samt efter behov lagra formuläret och fortsätta senare. Om du anser att du är fel person att besvara enkäten, sänd länken till enkäten per e-post till den person i kommunen som är expert på ämnesområdet.

Om du vill läsa eller skriva ut endast detta formulär eller något av de formulär gällande ovan nämnda ämnesområden finns samtliga i pdf-format under adressen <http://www.stakes.fi/SV/tilastot/formular>.

Enkäten ska besvaras senast 11.3.2011.

Frågor om detta avsnitt besvaras av Esa Arajärvi, esa.arajarvi@thl.fi, telefon 02 0610 7355.

Enkäten berör 2010, och därför tillämpas kommunindelningen för det året.

Datainsamlingen bygger på lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008).

Päivi Hämäläinen

Avdelningsdirektör

Nina Knape

Enhetschef

1. Kommun

2. Namn _____

3. E-post _____

4. Telefon _____

5. Tillämpade kommunen social kreditgivning 2010?

- Ja
- Nej
- Nej, på kommande/planeras
- Inget behov

6. Hur stort var det totala beloppet för social kreditgivning (kapital) i kommunen 31.12.2010 (enligt kommunens balansräkning) och hur mycket av det var krediter som beviljades 2010?

Totalt belopp Euro _____
av vilket _____
beviljats 2010 _____

7. Hur många personer beviljades social kredit 2010? (om flera personer i hushållet beviljats, räknas de åtskilda)

	Män	Kvinnor
18–34 år	_____	_____
35–44 år	_____	_____
45–54 år	_____	_____
55–64 år	_____	_____
65 år och över	_____	_____
Totalt	_____	_____

8. I vilken typ av hushåll bodde dessa personer?

	Män	Kvinnor
Ensamboende	_____	_____

Äkta par/sambopar, inga minderåriga barn	_____	_____
Äkta par/sambopar, minderåriga barn	_____	_____
Ensamförsörjare	_____	_____
Annan	_____	_____
Totalt	_____	_____

9. Vilken var dessa personers huvudsakliga livssituation?

	Män	Kvinnor
Löntagare	_____	_____
Företagare	_____	_____
Arbetslös	_____	_____
Studerande	_____	_____
Pensionär	_____	_____
Annan	_____	_____
Totalt	_____	_____

10. Hur många sociala krediter beviljade kommunen totalt 2010?

	st.
Beviljade krediter	_____
Avslagna krediter	_____

11. Hade kommunen fastställt ett maximibelopp för social kredit per person och hushåll 2010?

Euro

Ja, per person _____
—

Ja, per hushåll _____
—

12. Hade kommunen en fast återbetalningstid för sociala krediter?

År

Ja _____
—

Nej, den varierar mellan: _____
—

13. Vilka var de vanligaste orsakerna och ändamålen för de beviljade krediterna i kommunen? Välj de tre vanligaste.

- I stället för studielån när sökanden inte kan få statsborgen och studielån
- Som ett led i skuldsanering
- Att få den personliga ekonomin/hushållets ekonomi under kontroll
- Konsumtionskreditskulder
- Utsökningsskulder
- Trygga boende/förhindra vräkning
- Inköp till hemmet
- Främjande av rehabilitering
- Främjande av sysselsättning
- Klara av en social kris
- Annat, vad? _____

14. Hur stor var kommunens kreditförlust till följd av social kreditgivning 2010?

Euro

Kreditförlust 2010 _____